

Aušra KAZILIŪNAITĖ

iškamša

vieną dieną prie konteinerio pastebėjau paliktą paukščio iškamšą
pastebėjau ir pamiršau, bet ji manęs nepamiršo, net ėmė persekioti –
kad ir kur eičiau, kad ir ką sutikčiau, visur mačiau nutriušusią paukščio iškamšą

iš pradžių tiesiog apsimesdavau, kad jos nematau
lai sau rodosi, man kas – nei čiulbėti, nei kirsti snapu vis tiek neįstengė

bet galiausiai visai suįžūlėjo – ėmė šmėžuoti ne tik viešose erdvėse –
įsimaišiusi tarp studentų, klausytojų, praeivių gatvėse –
rodydavosi draugų kompanijose, nevengė patupėti ir ant artimųjų galvų

tada bandžiau gražiuoju, priėjau ir paklausiau jos – ką čia veikia ir ko nori, ta iškamša
bet ji tik nebyliai tupėjo
o tėvas, ant kurio galvos ji galop įsitaísė, tik klausiamai pažvelgė į mane
tėti, tau ant galvos paukštis! – sušnibždėjau
bet jis numojo ranka, suprask – didelio čia daikto

nuo tada iškamšą jau regėjau ir sapnuose, net ten negalėjau nuo jos pailsėti
beveik nebemiegojau, beveik nebevalgiau, beveik nebebuvau
mačiau ją ir toliau – visada tokią pat sustingusią vienoje pozijoje, nebylią, apipešiotą
man ėmė atrodyti, kad ji šiek tiek šypsosi. iškamša iš manęs šaipėsi
priėjau, čiupau ją ir mečiau iš visų jėgų į sieną. tik, pasirodo, ten buvo ne siena, o veidrodis

tąkart jame pirmą kartą išvydau skrendantį paukštį

šventa

praeivių šypsenos, šaltas pavasaris, paskaitos, filmai
ne vietoje palikti batai, seksas, sirenos pirmadieniais
į bažnyčią įskridęs balandis -
visa tai nieko nereiškia

ir tai vienintelė priežastis
kodėl reiškia

šventinis makiažas

Mačiau angelus su automatais rankose
jie liūdnam žvelgė į grindis oro uostose ir stotyse

lūkuriavo

Mačiau tėvų siūstus aštuonmečius
kurie pribėgę prie žmogaus teisių aktyvistų
šaukė – gražinkit mums vaivorykštę –

kikeno

Mačiau vyrus, kurie manėsi esantys tikri vyrai
ir moteris, kurios manėsi esančios tikros moterys
susipažindamos vietoj vardo jos sakydavo
– esu to ir to moteris –

Mačiau ištuštėjusius kaimus, kertamus miškus
užtventkas upes ir mažų miestelių bažnyčias

Veidrodyje

svetima planeta

kompiuteris sako – atvykom
šiaip jis nešnekus, bet jau kelias valandas plepa
apie vaismedžių genėjimą
sako – kelionės tikslas pasiektas

kojų pirštai nutirpę
išlipu iš kosminio laivo
apsižvalgau, renku mėginius žemės mokslininkams –
vaikštau po lygiai tokį pat kambarį kaip savo
šviesmečių šviesmečius aplink nėra nieko gyvo
nėra ir užuolaidų
lauke ramiai sninga
kitoje gatvės pusėje languose žybsi girliandos
vaikai stumdosi ant šaligatvio

vien kosminė vienatvė ir uolienos

geltoni krūmai

mažai ką pamenu iš vaikystės
dažnai sirgdavau, sapnuodavau košmarus, bijojau tamsos
neturėjau draugų, kartais bijojau išnykti
tiesiog išsisklaidyti kaip debesis
o daugiau - beveik nieko
ir kai bandau prisiminti
atrodo, kad visada būčiau turėjusi temperatūros
tiesa, kai susilaužiau koją teko iš naujo mokytis vaikščioti

dar pamenu - vieną kartą mama labai supyko ir
nusilaužė to pavasarį geltonai pražystančio krūmo šaką
ir man visai neskaudėjo
bet apsimečiau, kad verkiu

po toėjau į mokyklą, baigiau mokyklą, turėjau vaikinų
ir merginų, įstojau į bakalaurą, baigiau bakalaurą
įstojau į magistrą, baigiau magistrą, įstojau į doktorantūrą
visada dėl visko stengiausi labai jaudintis
nes iš paskutiniųjų bandžiau nusišalti nuo savęs, kad iš tiesų tai
man nelabai kas rūpi

ir dabar pamažu vis labiau suprantu
kad tas kapsėjimas iš krano
ant kelio besivoliojantys negyvi katinai
rūkas keliaujantis pažeme
visi iki vieno kada nors sutiktų žmonių žodžiai
ir visi pavasarį geltonai žydintys krūmai

jie atpažino mane

dar negimusią

laukų gėlės
didmiesčių kavinėse
pamerktos limonado buteliukuose

tai mes

omletas

ruošiausi kepti omletą
praskėliau vieną kiaušinį
tada antrą
trečiame radau murziną berniuką

sėdėjo be tėvų, vienas
prekybos centre
šalia savęs turėjo dėžutę

apsidairiau ar niekas nemato
ir toliau gaminau
pusryčius

augalai

išdėliojau save
maisto parduotuvių
lentynose

susipyliau į autobusų bokus
juose tamsu ir ankšta
bet yra kryptis – gal prasmė

užrašiau savo vardą stotelėse –
jose niekas nelipa

pasiėmiau save
iš visų miesto bibliotekų
ir pamiršau gražinti

jaučiu, kad oras kaista
jaučiu, kad skola kaupiasi

kad ateina pavasaris
kad ateina pavasaris
kad ateina pavasaris

manimi

visos gėlės nuvysta

girdžiu beldimą, atidarau duris -
stovi už sienos gyvenanti kaimynė

vakarais girdėdavau kaip ji prausiasi
kelis kartus akies krašteliu jau esu ją mačiusi -
pirmą kartą dar vaikystėje
kai negrįžo mūsų šuo Lordas
vėliau
kai negrįžo močiutė

visuomet stengiausi tyliai daryti viską kas intymu, kad neišgirstų
tiesą pasakius, galiausiai jos dėka net patys paprasčiausi dalykai virsdavo intymiais

sulaikiusi kvapą, drebančia širdimi
pirmą nakties lėtai ir tyliai šaukšteliu maišydavau medų ramunėlių arbatoje
kad tik neišgirstų manęs, kad tik nesuprastų

ir štai ji stovi priešais mane ir tiesia milžiniškų raudonų žiedų puokštę

jų galvos patenkintai linksi mano drebančiose rankose

kaip kokia kvailė sutrikusi klausiu

- ką man su jomis daryti?

taip gražiai gražiai nusišypso

- tiesiog mylėk jas

lietus Vilniuje

duobkasiai
palengva iškasa miestą
nuleidžia į jį užkaltus mus
ir beria ant viršaus lietu

iš pradžių –
saujomis
vėliau –
kastuvais

dar vėliau
tiesiog tylėjimu

mėnulis yra tabletė

mėnulis yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

pyktis yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

mindaugo tiltas yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

vasara yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

sausra afrikoje
galinti nusinešti
500 tūkstančių vaikų gyvybes
yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

mylima moteris yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

mentai mušantys protestuotojų šunį
yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

užleisti vietą autobuse
yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

dainuoti iš laimės
palaidojus save
yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

tyla yra tabletė
su grioveliu
per vidurį

tame griovyje gulėdamas
kažką vėpa
girtas laikas

niekada neklausk
kas iškasė šitą griovį
kas iškasė mums šią dieną
kas sukėlė jos dantyse
spurdantį paukštį
PERLAUŽK

vieną pusę nuryk
kitą –
abiem rankom atvėręs paukščio dangtį
įdėk ir vėl uždaryk

tada pagaliau
pamatysi –

dienos dantimis
rieda
kraujo lašai

kažkaip reikia gyventi

kiekvieną naktį girdžiu išskrendančias gerves
kiekvieną rytą matau krentančius lapus
kiekvieną dieną kažkur prasideda žiema
kuri niekada nesibaigs
kiekvieną vakarą mane užkasa vyras
vilkintis džinsiniu kombinezonu

jam per mažai už tai moka
tačiau kažkaip reikia gyventi
išmokėti paskolą
ir dar alimentai vaikams

jis šypsosi

jau seniai neskaičiau eilėraščio

jau seniai neskaičiau eilėraščio –
aplink vien neišbrendamos
filosofinių knygų pelkės
neįžengiami verstinių romanų
miškai

juose sapnavau tūnant
žvėrį

jis nebuvo rimtas žvėris
toks geltonas
ir perintis

gal kėkštas

dar tik šimto puslapių kėkštas
bet jau tarkim žvėris

seniai neskaičiau eilėraščio
nes jis netelpa
trijuose šimtuose puslapių
netelpa kėkšte

užima daugiau laiko
užima visą laiką

jau seniai neskaičiau eilėraščio
nes netelpa
nes užima

jau seniai neskaičiau šio eilėraščio

jei eidama pamesiu rankas
nekelk jų nuo žemės ir pribėgęs
netiesk man jų atgal
tiesiog buvo per sunkios
per sunkios jos buvo
ir tiek

gali parsinešti namo
ir papuošti eglutę
benamės katės nelies jų
per sunkios, per sunkios
jos buvo

jei eidama pamesiu galvą
nesakyk
- tu tokia nesava
tu tokia tokia nesava -
joje buvo žvėrių, joje buvo žvėrių
kurie medžiojo mane

jei eidama pamesiu žodžius
nerink jų nuo pažliugusios žemės
lai guli purve
atėjus pavasariui jie sudygs

šnarės pieva, kurioje vienas kitą nedrąsiai lies paaugliai

jei eidama pamesiu lietu
išeik į lauką
tai aš, tai aš
neturėdama rankų glostau tave

pavasaris

sėdėdama šalia užuodžiu -
tavo rūbai slepia žaizdas

per odą prasikalusius
magnolijų žiedus

no, thank you!

eini siauromis medinos gatvėmis, pasuki už kampo
nieko nėra, nei prekeivių, nei praeivių
tik juodi šešėliai, daug šešėlių ir perrūgusių balandžių šūdų kvapas

galiausiai už kiekvieno kampo labirinte atsiranda norinčių tau parodyti kelią
jie seka paskui, įtikinėja, kol bėgdamas nuo jų visiškai pasiklysti

mažas berniukas bėgdamas iš paskos tyčiojasi -no, thank you! no, thank you!-

o tada - aikštelė, medis, žmogus
sulisupęs į audinį, galėtų būti vienas iš jėzaus mokinių

“ir eikit eikit, ir nesustokit, ir neklausykit ką jums sako
jūs kaip tie asilai, jie eina ir nesustoja, eina kol miršta”

ir aš einu toliau, einu girdėdama kaip senis po medžiu plūstasi
vis sukdamą ratus, vis sutikdama tuos, kurie nori parodyti kelią
ir galvodama - gal tikrai reikia sustoti, gal leisti, kad paklaidintų ir apvogtų

gal kai paklaidina esi mažiau pasiklydęs, nei kai pats pasiklysti

audra

ant tavo kūno išstatuirtas lietus
krentantys medžių lapai
senamiestyje besitaškančios mašinos
ir aš

išstatuirtoti mano
šlapi drabužiai suplyšę batai
ir permirkę plaukai

bet jokio skėčio
čia nėra

o ir tavęs paties
ant tavo kūno
nėra

šviesos signalai

gulėdamas visose sapno žmonių galvose
visose užmaršties-atminties žarnose
nuosekliai virškinamas ir virškinantis
tu staiga apsvirti ant kito šono
tam, kad nubustum į sapno žmonių
sapnuojamą sapną
miesto budeliui nukertant ryto galvą
ryto budeliui kertant visas devynias sapno galvas
užsimoji savo išgalūstais nerimo ašmenimis

liuokteli it pavasario vėjas
it laisvė nepažinusi valios
it šakalas dykumoj užuodęs pergalės dvėseną
skiriančią tave nuo budelio kaklo

dar akimirka
IR

šalta
tolumoje blyksi raudona švieselė –
kaimyninio namo stovėjimo aikštelėje
įsijungė signalizacija

pakėlus akis visas dangus
Pilnas
panašių švieselių ir nerimo –
žvaigždžių, kurios ne blyksi, o dega

tai
signalizacija, kuri seniai įsijungė
virš mūsų

seniau, nei mes patys
seniau, nei žodis seniau
bylodama, kad kažkas
vagia
kad kažkas pavogė dangų

o kas jei dievas yra žuvėdra

visa mūsų istorija stengdamasi pamatyti troško nematyti

mes tiek kartų ieškojom patvirtinimo
kad šįkart jau visam, kad dabar jau tikrai viskas labai tikra
kad iki grabo lentos etc etc

tiek kartų norėjom aiškių ir apčiuopiamų įrodymų
ko nors konkrečiau ir matomo
o kas jei jų yra, o kas jei dievas yra

o kas jei dievas yra žuvėdra į visas puses pašaipiai kraipanti galvą
ryjanti dar gyvas žuvis ir šikanti ant baltarusių rašytojo

o kas jei dievas yra apelsinų sultys
kurių galiojimo data ant pakelio nenurodyta
kurias kažkoks dėdė Stasys nusipirko pusryčiams prieš šešerius metus

o kas jei dievas yra tas atleistiškas vaikinys
rudomis akimis, tiksliai nurodęs savo penio išmatavimus
gėjų puslapy

o kas jei dievas yra
tik mes jo nepastebim

apranga

mačiau kaip tave apsirengė
kito žmogaus sapnas

kaip kabino į spintą
skalbė ir lygino
kaip išmetė
– nes per didelis –

kartais sutinku
tą benamį
kuris vilki tavim

jo akys pagaliau švyti

patvoriuose dar augs šalpusniai

kada nors visi mano draugai numirs
numirs giminaičiai ir mylimieji
numirs priešai ir nuo žemės paviršiaus
dings visi kaimynai ir praeiviai
kuriuos bent kartą buvau sutikusi
gatvėje

numirs klasiokai grupiokai
mokytojai dėstytojai
bendradarbiai

paskutinį kvapą išleis
visi žmonės
su kuriais dėl
nesuvokiamų priežasčių
dėvėjau tokią pat
laiko uniformą
nors taip ir neteko kariauti
jo mūšiuose

numirs paukščiai kurie anksčiau skraidė
virš mano aukštai iškeltos galvos
ir amžiams nutils šunės kuriuos išvykusi iš miesto
girdėdavau staugiant
šiurpulingomis naktimis

patvoriuose dar augs šalpusniai
ant pavėsinių ilsėsis nuvargusios vynuogės
bet niekas daugiau nevadins manęs vardu
o ir manęs pačios jau nebus

ir tuomet
atsargiai
šiek tiek pakreipusi galvą
stebėsiu svetimus šunis
vynuoges ir šalpusnius

ir tuomet
pirmą sykį iš tiesų regėsiu
paukščio skrydį

o pro šalį skubanti porelė
supratingai
žvilgsniais aplenks
suolelį
ant kurio sėdžiu

jie žinos
kad kitaip nei jie
aš iš tiesų matau
paukščio skrydį

kad
esu
visi man nepažįstami
šunės vynuogės
ir šalpusniai

sėkmė

akimirką esu visi tie žmonės, kuriems nusišypsojo sėkmė
tačiau jie gėdijosi nusišypsoti atgal
todėl tik žiūrėjo žemyn nudelbę akis ir raudonavo

tik žiūrėjo žemyn ir raudonavo

nors niekas jau kuris laikas nebesišypsojo

akimirką esu visi tie žmonės, kurie jautėsi pranašesni už kitus žmones
ir esu visi tie žmonės, kurie jautėsi menkesni už kitus žmones
ir esu
sraigė
gyva sraigė šiaurės afrikos turguje

randuosi pintinėje prie kitų sraigių

palengva tiesiu savo antenas

pro šalį eina turistai
fotografuoja

antras aukštas

pro mano langus matyti
kaip troleibusų laidai
nusineša žmones

elektra žybteli ir
užgęsta

vyzdžiai susitraukia
ir išsiplėčia

kraujas plūsta į smilkinius

elnias neramiai
pakelia galvą

ir klausosi ligi tol negirdėto
nakties, iš kurios gėrė
čiurlenimo

idilė

sėdžiu ant lovos
girdžiu paukščius už lango
užuodžiu kepančias bulves
matau save tarp jų
gabaliukais pasitinkančių nežinią

tas su mano besišypsančiom lūpom
visas riebaluotas voliojasi ant grindų

sakau sau:
- dabar jau tikrai viskas gerai
dabar jau tikrai viskas bus pagaliau tikra

lova, paukščiai, langas ir bulvės
pritaria:
- dabar jau tikrai viskas bus pagaliau tikra